

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º

Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

PAGINA NEGRA

L' antropofobia julesca, desplega ses verinoses y asquijants carpes, pera tenyirles ab sanch inocent, baix l'hombra impune dels sátrapes centralistes.

Avergonjits de misèria tanta: verament avergonjits, pero indignats, protestem dels vandalichs atropells comesos per la jusma virulosa encubrida descaradament per la sècta ruin d' uns politichs eunúchs.

Un altra vegada, es posát a próba l' heròime y paciència de nòstres germans de Girona. ¿Fins quant, sufrits gironins, permetreu que vos s' expòlie y escarneixque, fins quant?

¿No creéu aribada l' hòra d' asomolar les falses y corbelles y reproduir un altre «Corpus de sanch», que avente els bacilus y miasmes que pretenen infestar vòstra gloriosa història, al ensemps qu' el ambient pur dels ideals que vos envòlten, redimint d' aquèst módo vòstre enlairat pòble?

Un altra fita heròica y remembradora de vòstres lluites de destlliurança, hi será lo 24 de Setembre, la que anomenará ab orgull vòstra épica història. ¿Quin anatem a llançaran ses fulles escrites ab sanch redemptora sobre 'ls roïns d' anima y esprit morbós, julos criminals, politichs y autoritats consens complices d' infamies repugnants, y traidors de casa...

L' odi secular dels centralistes, una vegada més s' ha posát de manifest ab tota 'sa hidrofobia, hombrejant als pinjos castrats y als politichs repugnants de levita exòtica y sagnanta...

Fixevós fins aón alpléga la malignitat y bellaqueria dels comerciants de la política, que claudicant sarcasticament de sons ideals (hipòcrites) menys prehuen ab fredosa sanch lo símbol de ses creencies... la bandera porta-estandard de sa política prostituída y cadúca, per donar esguart en son llóch als que debien de anar per ells y nó en ells; a la guardia civil...; ¿Qué sarcasmes te la viaa!-Y aquèsta fòrça de l' autoritat, va a la vanguardia de malandrins y follóns...; ¡Oh justicia de la terra!

El respetabilíssim y abnegat patrici de la causa regionalista, Marqués de Camps, viltana y miserablement agredit a traició, font ferit. ¿Per quina causa? No necesiten esforçanos per compendreu... Aquest grand home, es un abnegat de la santa causa, y n' es prou; es un estòrp pera els de dalt. ¿Quins l' agrediren? ¿Qui ho sap! ¿Anaven tan ben disfrazats!... D' entre 'ls agresors, segons tenim entés, hi havia que n' eren portadors de credencials de agens de l'autoritat (!)

A mes del Marqués de Camps, hi han altres ferits y algun mórt. ¡Més innocents! ¡Més martirs!

S' ha vist clara, diáfanamet, que anaven a tot; ¡a tot!... Portaven bones instruccions... estaven ben amparats... Una manta 'l coll, un trabuch baix lo braç y una «crósa» pera falcarse... y al camí.

Conque ja ho sabeu girironins, qui son els que aboten la metja per ferne surtir lo fòch; tot julos, sangoneres y coixos... Tots contra vosaltres y vosaltres contra tots; ells per les males arts per repugnants felonies, vosaltres ab una gran fòrça en l' esprit geganti,

sanch d' heroisme 'e les venes y la raó per fòrça y escút.

Cuant mes nóble y aixarida es la causa, mes escólls y artefactes s' anteposen en son camí, y mes inquisidors surten del clòt del podrimmer per aforarla; pero vosaltres sou fòrts, mol fòrts; sou valents y grands con los almugávors, porteu en vostres venes la sanch dels segadors, y triunfareu en la encarnisada lluita, com triunfaren aquells; ¡com triunfa sèmpre la raó!

LLUM NÓVA

L' abatoll dels temps y les utopistes teories que tot ho volen uniformar, no han alplegat a borrar les característiques individuals brillants y fidels espills de la colectivitiat. L' ideal valencianiste pletòrich de vida resistix més y més les erosions del impetuós centralisme. Hui en dia tots los partits espanyols s' esforcen per coneixer les necessitats regionals. Les Corts escolten les arrogancies d' un diputat, representant d' un pòble que trevallia y que fastidiat de l' hipocresia ambient aspira a la consciencia ciutadana. La premsa madrilenya dona a coneixer l' admirable y autonómica administració dels païssos vaschs. Galicia sent batejar son pit y clama per sa restauració personal. Valencia, la descastada regió valenciana, demana per boca de la nòva generació, en veu ardorosa y trágica, l' arraonament de les absurdes y falses manifestacions fetes en Corts per un paradògich representant. Per tota Espanya, per tot arréu, se parla de fomentar la producció nacional, de vigoriçar les energies nacionals, de

aunar bones voluntats, de fer una Espanya varia, pero fòrta y poderosa.

Havem de arrancar la mala hèrba que per tot arréu acampa y aixecàr nòstra cultura individual pera que nós compreguen y coneguen. Les intrigues dels polítichs espanyols, que tan arrelades están en tots los polítichs valencians incubats als roins acaronaments del caliu central, porten una vida comodona e igualitaria, pero insolent y tràgica. Honradament, en sinceritat absoluta, semblarém nòstra política optimista, afirmativa y noble, dins del ambient de flexibilitat y de modorra porque passe la vida nacional. La política es igualada a la flamant toreria y se contemporança admitint cèrts contubernis en les eleccions d'un distrit catalá. La política *hospiciàna* ofega al patriota que en vitalitat vigorosa no vòl que l'arrastren al precipici.

VEU DE LA PLANA commemora hui el mig any de publicació, la redacció, en un trevallar constant y digne de lloança ha fet obra constructiva y renovadora, encara que modèsta. En ses pàgines alena la vida política actual espanyola. Los descartats han llançat injustes inventives, y en intel·ligència preclara y voluntat de fèrro, els joves valencianistes els han parlat en tanta cortesia com serenitat dels democràtics y renovadors ideals valencianistes.

Y estoicament, en lluminós cervell y patriotisme en l'ànima los costants modèsts y trevalladors redactors de VEU DE LA PLANA següeixen buscant la llum nòva, el sant ideal, la redenció del pòble, la regeneració d'Espanya...

JAUME VELLUT.

Si no ens han equivocát, s'ha repartit ja per Castelló, lo follèt que anomená lo Sr. Gasset y aprobá l' Ajuntament en sessió, publicar, donant competer de l'administració de la fàbrica de la llum...

De lliberacions regionals

La nòva voluntat dels pòbles ibèrichs

Cuand, en la darrera etapa parlamentaria, plantejaren els diputats y senadors catalanistes el problema nacional de Catalunya y demanàren la solució absoluta de tótes les seues peticions, uns dels fets — y no raons — que presentava la premsa centralista de Madrit, pera combatre 'ls era el dir que havien treballat exclusivament pera ells, sense fer arribar la llur propaganda a les altres regions que, pot ser, s'hagueren sumat a sol·licitar l'autonomia.

Clar que aquesta autonomia no devia arribar a ser masa exigent, en la petició dels propis drets, ni devia tindre una existència masa real: En aplegar a ser una ficció vivent, ja n'havia prou.

Pero passen dies y els parlamentaris de la «Lliga Regionalista» donen compte de la seua actuació en les Cambres madrilenyes, davant dels socis de la entitat que representen. Es, llavors, cuan proclamen que dins de pòch farán una ferma campanya en les regions del Nord d'Espanya, pera expandir els ideals que sustenten.

Automàticament, es con mou la premsa abans nomenada y clama ab desconort: que vol dir que vagen els catalans per terres que no son les seues. ¿Qui els mana pertorbar la paradisiàca tranquil·litat d'encontrades sumises?

Ya tenim ací l'habilitat que manejen pera indisposar Catalunya ab les atres regions, tornant-se arma contra d'ells mateixos.

Y no es açó lo pitjor pera ells. El mal major de les mesnades del uniformisme espanyol, es inconcebible desconeixement de les coses y el no saber «donar-se conter».

Nosaltres, gents de Reine València, tenim un recent eixemple en l'actual Ministre d'Estat del imperi romanonesch, que'n les passades sessions de Corts deia—al parlar-se de la oficialitat del catalá—que a ell no l'assustava, car era fill d'una «región levantina» y sabia qu' es postposava el parlar *popular* a la «lengua

castellana». Sí hi havia un fons de veritat en les seues paraules—per malaventura nòstra!—no sabia, este senyor, «donar-se conter» de que son descobriment va perint, acabantse, cada jòrn d'una forma ascencionalment progresiva.

De tal manera, no han sabut vórer com Catalunya era estudiada, detingudament, ab tot carinyo, desde Valencia, de l'Andalucía viva, des de Galicia resurgent y encara, en *cualques* racons de les Castelles mateixes. No més han apercebut una reduïda relació entre 'ls nacionalistes bascos y catalans.

Será un viatge de moltes sorpreses, aquest dels catalanistes per les terres del Nord. Es mostrará tota l'ignorada importancia dels nacionalistes de Basconia y la sorpresa culminará en Galicia, aon les gents desconeixen la existencia d'un creixcut ideari de lliberació patriòtica.

Guardem pera nòstre pròper article el senyalar, un poch minuciosament, aquest desvetllar dels bons galaichs, dels quins podrán, molts valencians, trobar profitosos ensenyaments.

JOSÉP BLANQUER BELDA.

Setembre-1916.

Per la Redempció del Pòble

II

Y, aixina com tenim dit en l'article darrer, deixantnos influencia per una lliteratura extranya y una llengua forastera, caiguerem en l'esclavitut.

Res bó demostra millor que aquell fet occurrít durant la dinastia dels Austries reinant Felip IV. Cuan forem los valencians convocats a Corts en Monçó, despreciant ses lleis forals, per estar Monçó fóra del Reyne, contrariats demanaren al Rey que la nació valenciana exigia que jurara la observancia de sos furs. A lo que el Rey se negá.

Llavors fon cuan lo Comte Duch de Olivars, privat del Rey, digué: «Es que tenemos a los valencianos por más muelles».

A esta ofensa tan gran los valen-

cians d'enton d'haver fet u perque la de dins son cór.

comprehen en ac Táfol Crespi «Si V. E. quie blandos al gu ministros, aun veniencias y mérito más p suplican». De

cians per cont gía que corres plicaven als tir que ya parlave no dien con idioma: «No

Rey, Alfons I gunes viles de En cuanta c lo sigle XIV lo gorós, mentres tries ja estava

AM

DESDE EL PUNTO DE VISTA

ANYO

Cuansevol ll dests escrits a costums pretèr ta, que aquest de l'antigor, s pectiu, a qui l' progrés y no dia.

Res mes llur la deesa Jano, liçá el paganis cares, una qu altra al esvení no s'afirma e busca la rel de dant el hair no l'aire, els bast Pera compend nòstra existèr mos precisa a senyances de l de la tradició hám de menes modalitats, els les endreses d y gèstes, vest cuant constitu poch trillat ca

cians d'entonces, en jamay havien d'haver fet una súplica, si no fóra perquè la decadència tenia arrails dins son còr. No d'altra manera se compren en aquelles paraules de En Táfol Crespi de Valldaura que dien: «Si V. E. quiere decir que son más blandos al gusto del Rey y de sus ministros, aunque atropellen sus conveniencias y derechos, esto es un mérito más para conseguir lo que suplican». De modo qu'els valencians per conte de parlar en la energia que corresponia a la traició, suplicaven als tirans. Com se compren que ya parlaven llengua extranya y no dien con Vinatea en son pròpi idioma: «No consentim (al mateix Rey, Alfons II) les donacions d'algunes viles del Reyne».

En quanta claretat se veu, qu'en lo sigle XIV lo pòble era resòlt y vigorós, mentres que reynant los Austries ja estava débil y malalt.

AMADEU PITARCH

ANYORANCES

Cuansevol llegidor d'aquestos modestes escrits anyorant altres temps y costums pretèrites, pensarà, tal volta, que aquest bon home, enamorat de l'antigor, serà un esperit *retrospectiu*, a qui l'enlluerna la llum del progrés y no s'avé en el avenç del dia.

Res mes llunt de la realitat. Com la deesa *Jano*, que tan rebé simbolica el paganisme, que ostentava dos cares, una que mirava al passat y altra al esvenidor; yo entench que no s'aferma en la realitat, qui no busca la rel de les coses; y qui oblidant el *hair* no afonarem mes qu'en l'aire, els bastiments del *s'eu demà*. Pera compendrer els fonaments de nostra existència ètica y social, mos precisa acaronar-nos en les ensenyances de la historia. Y de ésta, de la tradició y fins de la lligenda, hám de menester pera estimar les modalitats, els canvis, les rutines y les endreses de les costums, festes y gèstes, vestimentes, cants y tot quant constituix el encara verge o poch trillat camp *folk-lorich*, que

tanta importancia se li dona en els moments presents, per totes les nacions mes alvançades en estudis sociològichs y de que tant hám de menester els pòbles del antich relme de Valencia y quina collita de costums populars, ha de ser y será sens dupte, abundosa y de profit.

Y vet aquí com l'autor d'estes breus y desaborides ralles, llança 'ls quatre vents un crit de brèga entusiaste y carinyós, en lloc de tots aquells recorts, de totes aquelles costums y pràctiques que 'l pòble valencià portá a efecte desde llunyadanes fites, y que en tot temps vingueren a constituir el *basso* aon se llavorejava la *bresca vernacula*, quines sabroses mèls guclades, eren sense *enfit* ni tan siquiera *embaf*, per el sempre enllepolit alé de la nostra terra.

Y de tal modo, rememorant aficions del passat, anyorant costums sanes del pòble que no devien desaparèixer, mostrant desig de retrasarne algunes, enaltirne altres, bastonejarne certes pràctiques que de tot còr eu mereixen, crech que al meu mòdo fas patria, afone los bastiments de sa reconstitució, rejuvenixch antichs endresos y faig remoure dormides energies.

Vosaltres, mes companys de tasca regionalista... els Vinatea, els Almugàvers, els Calduch, feu sonar el clarí bèlich en vostres escrits bruts; el patriarca castellanench, En Gaetà Huguet, marque en ses atinades y sabudes *orientacions* la endresa a seguir, armònica, acarona-dora y dolça pera fer patria, que ya procure ferla recordant sos fets passats y enaltint ses costums populars, sanes, honestes, de fondo ètich, que daven salud, honor, força, resistència y eixample al ànima y al còs, llavorejant per l'avens del pòble castellanench.

DR. F. CANTÓ.

En breu apareixerà "Castelló 'n altres segles"; en valencià, per Carles Llinás, Cronista d'aquesta ciutat, costejada temps en rere, per l'Excel·lentíssim Ajuntament.

¿....?

El Cuento de la semana

Llatcerament y jòya

(DE LA VIDA FUTURA)

Pepica, la moreneta verje, tota ideals, abandoná la fina maneta ab sortilegi d'amor, entre les cuidades, les pulcres mans del poeta. Se miraren atònits, mes cuidats de llegir ab llurs ulls un madrigal, que atents a les persones qu'al entorn pasaven.

Era la d'ells, una muda despedida, aón se saboretjava lo caltçer dolent de la separació. Se adornaven ab eixa folla adoració dels sers esclavitzats qu'esperen deslliurar-se mútuament del flagell, del dolor, de la mateixa mòrt: dels esclavitzats que unintse, apretantse, se donen calor y vida: dels esclavitzats que pera viure necessiten mirarse, contemplarse, adorarse. Ab eixa folla adoració vivien Pepica y el poeta.

¿Separarse? ¡entjamay!—havien dit els amants.

Y no obstant, en l'hóra d'allunyarse, no acudien als llabis ni als ulls les estridències del drama. Era una muda separació plena d'ideals y esperances, tal vòlta com si ab l'allunyament els esprits del amants se plenaren d'immortals ventúres.

Y no era pera menys l'esperança que sentien.

Ell, era destinat, desde les columnes del diari «Valencianía!», a ocupar un llòch en la vigilancia de la frontera valentina—albacetenya, ab bons recursos y furs. Anava a esclatar pronte la guerra civil en l'Iberia—per la intervenció d'esta en la conflagració europea—y 'ls cataláns, ab l'ajuda dels rossellonesos, balears y valencians, farien la guerra sagnanta del deslliurament.

El poeta, puix, anava a fer per la Patria 'l sacrifici de tot bòn valencià y ab amor inacabable a la Mare Térra, 's deixava—tal vòlta pera no vòrela més—a la novia del seu còr, a la moreneta, a la verje plena de romanticismes y sortilégis d'amor.

Y ella, l'amorosida, esperaria 'l retorn del poeta; y llavors, ab les glòries del desencadenament, viurien la santa jornada de la vida fondint esprits y carns baix el mantell de la Senyera redimida, cobrant la

Pàtria Nòva, sempre viventa la Ben Plantada.

—Y serem lliures y serem grands.

—Y viurem feliços baix la pau de la Pàtria Viva.

—Y tes ninetes em mirarán ab follia d'amor.

—Y tes obres serán el penó dels patriòtics.

—¡Tot per la Pàtria Fòrta!

—¡Tot per la Pàtria Mig-terrana!

—Vullme molt durant m'ausència.

—Escriume molt durant t'ausència.

—Sí; ab la clau del espionatge, serán teues quantes notes puguen servir al poble. Tú serás, joh, moreneta patriòtica!, altra heroína. Sies com les dones poloneses, com les de l'Il·la Verda, com les catalanes que defensen el resurrexít de la Pàtria Llevantina. Contant ab vosaltres, l'èxit, el triúf, es segur. Havem conquerit vostre cór, y les dones haveu acabat de preparar al poble. Benehites siau, dones valencianes. Benehita sies, moreneta verge, idol llevantí, musa del poeta, heroína patriòtica...

Era la del vespre quant se separaren els nuvis, llatçerats per la futura ausència, replets llurs esprits de dolor. No obstant, sentien una joiesa al fons del cór, que 'ls fea esperar jornades prenyades de folls deliris. Era l'esperança de vore colmades les aspiracions patriòtiques possant en tortura 'l cór per les inyoroses diades del separament.

CARLES SALVADOR.

Valencia, Setembre 1916.

¡JA ESTÁ AHÍ!!

¡Per fi alplegá! ¡Ja era hora! ¡Ja está ahí!

Una multitud de gent s'aglopá ahir en lo carrer de Colón, front a la tenda de nòstre estimat confrare Lluís Catalán «EL MORITO», motivada per haver rebút una colosal remesa del universal ví de taula, qostres, etc. (propietat absoluta d'apuest) acreditat ab lo nóm de CHAMPAGNETTE.

Posem aquésta nòva en coneiximent de tot hóm que patisca del bon gust de gola, puix es lo millor de lo millor. Garantiçat; ¡Paraula!

Colón... 1'25 botella

VERSOS DE PATRIA

¡Cataclisme pòstum!

¿Per qué s' aixeca 'ncrispada
l'alta mar

y al eixirn' esparramades,
tot ho inunden les onades
al jugar?

¿Per qué 'n impetu 's desploma
la montanya,
furibunda curs avall,
resonant com colps de mall
la sa entranya?

¿Per qué 'n lo mantéll del céll,
la tempèsta,
ab la furia d' un lleó
cau com una maldició
en la tèsta?

¿Per qué convuls y epilèptich
tèrra y céll
se retorcen y es desfan,
de sa entranya destilan
tanta fèl?

¡Oh profàna humanitat
que 't busques lo cataclisme!
¡Exorcisme!

¡Com purgarás lo teu mal,
per haver alplegat al
paroxisme!...

FRANCÉSCH ALLOZA.

L' ànima de la Historia

La Història, la vera Història, la que fa revivre les còses passades pera produir una emoció estètica com cualsevòl obra d'art o pera fernos viure enmig dels nostres concitadans d'altres èpoques i posarnos al davant en estats diversos l'esperit vivificador de la rassa, no viu sòls de vells documents ni de llibres: son estos com la osamenta qu' està en lo cos vivent com en lo cadavre; però la vida, aixó tant sutil e indefinible, com que pertany del tot a l'imperi de les còses de l'ànima, no ho pòt trovar en les seues investigacions lo més genial dels

anatòmics: un esguart, un moviment fan, ja que no definir compendre, sentir en un punt alló que 's rebella als esforços aliats del saber i de la constància.

També hi ha senyals de moviments i esguarts collectius que millor que no la documentació detallada i segura fan sentir l'esperit que dona vida al cos mort de la Història: en los vells edificis que conserven ab sa disposició lo segell dels gusts, de les necessitats i dels afectes; en les robes colgades al fons de les antigues arquees llavors perfumades per l'aspre romer i les llustroses pomes i hui mes encara pel senti-

Demaneu

T

Blava-negre

Blava-negre
Violeta negre

ment de l'an
civils o religio
d'afectes, de
alegríes; en c
en los llavis p
des tant gust
giulits de les v
la llar tremol
pintures del re
miniats vistoso
polsegat i enor

Tot poble
magnífics, per
plens de dols r
reliquiaris: tot
en ells podrà
arqueòlec asu
pensament i de
diu en al cór
en que naixq
obert a totes l
pures, secrets
qu' en no cap a
Y com no, si e
del poble natal
cantava 'l gran
ses de la nostra

Aneu, amad
aneu, aneu, a
queu en llòcs a
len per a 'ls

«ch' avete in
suas inspiracio
perances, la fla
veu de la patria
tòria...

Tot lo qu' e
grandiment d
poquet.

ALVA

Demaneu

TINTES---ALFA

Blava-negra-fixa	3'50	2	1'25	0'75	30	DE VENTA EN LLIBRERIES Y PAPELERIES
	Litro	1/2	1/4	1/8	Curtin	
Blava-negra copiar)						
Violeta negra copiar)	4'25	2'50	1'75	1'25	35	

ment de l'anyorança; en les festes civils o religioses, anyal resurrecció d'afectes, de dolors, entusiasmes i alegries; en cobles encara vivents en los llavis populars; en les llegendes tant gustoses d'oïr entre 'ls giulits de les ventades hivernals vora la llar tremolosa; en les ingénues pintures del retaule oblidat, o en los miniatos vistosos del llibre coral, empolsegat i enorme...

Tot poble 'ls guarda, modestos o magnífics, però sempre evocadors i plens de dols misteri, eixos reconis i reliquiaris: tot poble té edificis, qu'en ells podrà trobar o no 'l dócte arqueòlec asunt pera 'l treball del pensament i de la ploma, pero que diu en al còr de l'amant del poble en que naixqué, al artista de còr obert a totes les emocions nobles i pures, secrets de l'ànima colectiva qu'en no cap altre lloc escoltarien... Y com no, si en los reconis volguts del poble natal fins trovem tots, com cantava 'l gran poeta» fulles dispèrses de la nostra humil historia?

Aneu, amadors del terror nostre, aneu, aneu, artistes i poetes, cerqueu en llòcs amagats que sols parlen per a 'ls

«ch' avete intelletto d'amore»
suaus inspiracions i conortadores esperances, la flaire de la tradició, la veu de la patria, l'esperit de la Història...

J. V. LUDOVISI.

Tot lo qu' es fasa per l'engrandiment d'un poble, resulta poquet.

ALVARO DE RESALENY.

PENSAMENTS

La dóna espiritual transpòrta a l'hóme al bell cim del Infinit; la dóna materia l'afonda en el fanch terrenal. A la primera hi ha que adorar-la; a la segón, tindreli compassió.

La dóna sensitiva transforma nòstres ilusions en hermoses realitats; la dóna insensible destrueix nòstres més volguts ensomnis.

La dóna culta es poderosa palanca qu'empolla el lluminós carro del Progrés; la dóna ignorant, cadena de fèrro que l'atura.

¡Dónes! ¡sigau espirituals; sigau sensitives; sigau cultes!

RAPÉL PARDO.

L'HOME SERIO

Aném a fer un apunt sobre l'hóme serio; tal com el comprenim y el tractém a diari. Nòstre personaje está en tóta sa plenitud física y social. Pesa de setanta a huitanta kilos; mos gasta barba espesa y bigot borgonyés. Té la curva de la felicitat y vist seriament, com ho demòstra en los dies de festa ab son blanch chopetí. Té la elegancia d'un elefant y tots els moviments son reposats, tallats a patró. Parla pòch y assó li dóna més importancia. Es hú de tants quefes de tants negociats que son per el mon. Nostr'hóm es la exactitut personificá. A la mateixa hòra, tots los dies, fumant son cigarret, fá sa entrá en la oficina; apenes se digna saludar. Al acabar son dinar, a la mateixa hòra, com joguet mecánich, se dirigix al café. Les vehines al vòrel passar envien els crios a escola. Pren asiento en el lloch de costum, en el turno de sém-

pre. El servici está lèst: els periódichs apunt. L'hóme serio, ab tóta cerimònia, pren son café a glops exactament iguals. Llig sosegat la prensa y, cuand-li queden sòls dos traguets de café, encèn el puro de vint céntims. Acudix el company inevitable y s'engolfen, seriament, en la partida d'ajedreç.

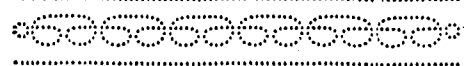
Mentres l'hóme serio queda capficat en tan grave assunt podém mirar, per ell, arrère en sa vida. Y veém... De menut, en la escola, fon un chich serio, aprofitat, algo dúr, pero en voluntat de fèrro. En l'institut quedá proclamat una esperança; mes la vida, que sab de moltes ironies, sòls consentí a nòstre amich ser bachiller. Després el colocaren en les oficines, y el jóve, modèlo de la classe, se captá les simpaties dels quefes. Hóme serio, y per lo tant de càlcul, compregué la farsa de la vida. Buscá una novia de sòlit pervindre y casá en la chica, com have-ra pogut comprar uns cupóns del Dèute.

Un esperit verdaderament romántich notaría en la vida de l'hóme serio un buit espantós que chelava l'ànima. En lo jardí encantat de la joventut no cullí les voluptuoses rósse de passió, ni sentí en la nit poética, baix la bruixa influencia de la lluna, glatir a son costat el tèndre còr de la novia Primavera, mentres en el palau del mistèri soltava el rosinyol son cant admirable. Passá equidistant de la felicitat y del dolor, sens doblegarse cap al ódi ni a la misericórdia. Son llavis sechs, apengats, junts, com les mans dels enamorats, may se descorregueren deixant pas a la sonrisa, alegre papallona de vida. Fon impassible al marvellós poema d'una verje núa que mig-riu pudorosa y a la burlona calavera que aguaita en el festí. Usá

de les prerrotives de máscle ab la mateixa serietat que firmava la nòmina. Ni conegué la pór atrevida d' Enrich IV, en les primeres batalles, ni l' audacia serena de Danton. El deixava tan insensible la severa y clàssica harmonia de la Venus de Milo, com la maravellosa ponderació d' un cuadro de Velázquez com la magistral Oració al Partenón, de Renán, com la sublim Novena sinfonia, de Beethoven.

Nóstre amich acaba sa partida d' ajedrec y se dispóssa imperturbable a donar son passeig acostumat. Deixémlo anar asóles. Este hóme serio nos compendria may el gèst elegant de Petronio, al obedir la orde de Nerón, emperaor y criminal, músich y poeta, obrintse les venes pera trovar la mórt, coronat de róses y retinent entre sons braços el cós incomparable de la esclava, mentres en lo fons de son ánima, sonriguent sèmpre, sentía próp l' alé de la dama gentil que, ab sons pèus de nácar y rósa, apagava les antorches.

J. BARRACHINA-CAMELLÍN.

Preguntes soltes

Al Senyor Governador

¿Desde quant que 'n Almagora, Ayódar, Bechí, Villafamés, Onda, La Pobla, San Mateu, etc. etc. existixen places de bous? Y de haverles, ¿cóm y quant se demaná l' autorització y per quin arquitecte anava autorizat el plano de les mateixes? Molt mos temem se mos puga contestar a aquésta pregunta.

A la Junta d' Espectacles

Els senyors que pertanyen a la «Junta d' Espectacles», serien servits dirnos si 'ls llogers destinats a «places de bous» reunixen les condicions que marca la llei?

¿.....?

Al Inspector de Sanitat

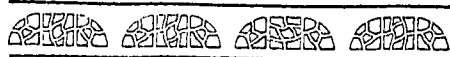
¿S' ha inspeccionat les enfermeries de les ya avans dites places? ¿Están legalment acondicionades? ¡¡NO!! *Perque no existixen.*

A tots

Lo ocurrit en Bechí, el día 30 del passat Setembre, es un excelent avis pera tots vostés, unichs responsables de que havera dèu ferits sens importancia al despendres un entaulat ocupat per mes de 60 persones.

Sempre 's hóra encara que tart, pera evitar majors desgracies.

Creem que per damunt de tots el favoritismes caciquils està la llei. ¿No els pareix....?

COMENTARIS

L' excelent escriptor y entussiaste valencianiste En Martínez Ferrando, tutor de «El cant del isolat», ha enriquit la lliteratura nacional ab un nou llibre de poessiestitolat «Visións de l' hórt», que assegura a nostre benvolgut amich un lloch eminent en la lliteratura de la nostra tèrra.

Li enviem al distinguit catedràtich la més coral enhorabona.

Després d' uns brillants eixercicis, s' ha llicenciat en Dret, nostre vullgut company de redacció Francésch Avinent.

Al expresarli nóstra mes ferma felicitació al novell advocat, le desitjem molts y profitosos triums en sa carrera.

Hèm rebut un ejemplar de la magnífica obra d' En Enrich Ribés, que hi fon premiada 'n los Jochs Florals del any 1915 en Valencia, antitulada «Cuadros y costums castellonenchs en aditament de tipos... de la térra».

Ens ha fet molt grata impresió, del modo que n' está presentada, puix reunix tota mena de gust estètic.

Augurem un èxit complet al distinguit company e ilustre lliterat que a tan gran alçada coloca les lletres valencianes.

Agrahits per la deferència, y aixis que la llixguem, donarem nóstra petita y humil opinió.

Enhórabóna.

Es botjornós y vergonyant l' abandono en qu' está la estatua del invicte Rey En Jaume, puix més que

monument—¡qué vergonya!—sembla un muladar.

La canalla, segurament, l' han confós en palmera y la pedregá es continua. A major abundament, els focos fan lo paper d' un mito, puix continuament es troben apagats.

Senyors del Ajuntament, ¿no creuen vostés que 'l grand Conqueridor es mereix una mica més de respecte?

Vostés dirán.

CONCURS

VEU DE LA PLANA óbri lo següent concurs de cuentos, al que hi podran concursar tots cuants ho desitjen, adaptanse a aquestes basses:

1.ª Els cuentos deurán hi esser naturalment, escrits en valenciá.

2.^{on} Al premiar los trevalls, se tindrà 'n comptar no sóls lo mèrit relatiu, sino l' absolut del mateixos.

3.ª Tots els cuentos, deurán ser per força originals e inédits.

4.ª Deurán constar de sis cuartilles com a mínimum y huit, com a máxim.

5.ª Los trevalls se presentarán sense firma ni indicació alguna d' autor y deurán ser acompanyats d' un plech tancat que continga lo nom y domicili del autor. En lo sobre escrit, deurán portar lo mateix lema y titol del treball.

6.ª Lo terme de presentació dels trevalls que s' envien al Concurs, finirá lo día 15 d' Octubre, divent per lo tant, ser presentats los trevalls avans de lo dit terme, en lo casal regionaliste, dirigits al director de VEU DE LA PLANA.

7.ª Les pliques de tots los trevalls no premiats, s' inutilizarán sense obrirlos. la nitdel fallo.

Hi-haurá un premit, consistent en un objecte d' art, y publicació del retrato o caricatura del autor premiat, a elecció del mateix, y dos accesits, quins trevalls, hi serán publicats en VEU DE LA PLANA.

Lo Jurat, será format per persones competents.

Castelló: Imp. J. Barberá

Línea d

TI

B

Servici fijo

PR

T

Travesía ráp
Telegrafia sens
matí. — De Ba
met en Barcel
Pera inform

Llibr

FRAN

Nou y moder
critori. Llibres
la major econo

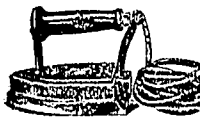
LA

:: Lluís

6

Complet surt
gues, Colors, Bar
quinaries.

Venta exclu

PERE

Inmens surtit en

Ventiladors, F

Lámpares de F

Línea de Vapors

TINTORÉ**BARCELONA**

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNÍFICH VAPOR

TIRSO

Travessia rápida.—Llum elèctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Diumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimarts vesprà. La càrrega s' ad-
met en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

Llibreria Religiosa-Escolar

DE

FRANCESCH SOLER

Nou y modern establiment. Material de debui x y es-
critori. Llibres de texto pera escoles y demés objectes ab
la maijor economia posible.

5, Colón, 5**Drogueria****LA ARAGONESA**

= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del pais y extranjer. Dro-
gues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografichs y ma-
quinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampisteria

DE

PERE FECED

Immens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors elèctrichs

Lámpares de Filament metálich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ

TRANSPORTS GENERALS

DE

Joseph Sanchis Prats

Facturació pera tots els punts d' Espanya
y Estranger. Servici combinad de domicili
a domicili.

Acarreos y Mensatjerías.

Alloza, 69.—Castelló

- Eduart Viciano -

PAQUETERIA Y MERCERIA

ULTIMES NOVELTATS

Caballers, 2 y Colón, 20

Castelló**Casa de SANCHE GERMANS**

(SUCESSORS DE ENRICH TARRAGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los géneros
concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la
present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry

36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Diu BUSUTIL

que tots els elegants compren en sa casa. ¿Sabéu per qué?
perque **BUSUTIL** es el que ven mes ba-
rato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus
compradors estiguen contents encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confiteria y Pastisseria

DE

Vicent Blasco

Especialitat en tortas «Mokas» ramillets y dolços de
fruita.

González Chermá, 56**LA PRIMITIVA****Drogueria y Comestibles**

Gran surtit en Drogues, Perfumeria, Broches y Pintu-
res metáliches pera fondos de barcos, de la acreditá mar-
ca OVELING.

Complet surtid en tot lo ram de Ultramarins.

Cafés tostats diariament.

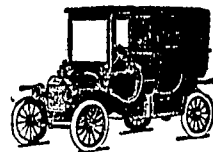
Vicent Calatayud

Canalejas, 11 --GRAU DE CASTELLÓ

Automóvils Castellonesos d'Alquiler || Garage: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automóvils de propietat.
Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—**CASTELLÓ**

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tóta afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarros, per crònics que siguen.

Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló
FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Cerveces del país y extrangeres.
Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

VACANT

BAÇAR DE CALÇER

— DE —

Jaume González

Variat surtit en tota classe de calçer. Últimes novetats. Elegancia, solidesa y economia. Calçer a mida.

González Chermá, 64.—CASTELLÓ

Les millors
MAQUINES
de
COSIR
son les
máquines
"Pfaff,"

DE

Antoni Mercé

COLÓN, 64

CASTELLO

GORRES

LA ESPECIAL, última creació

Consuelo Carrión

Altes novetats pera la temporá d'ivern.

Plaça del Rey En Jaume, 31

Castelló

VACANT

ANY I

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SOSO

Castelló, al mes
Fora, trimestre.

L' ADMIN

VEU DE LA
sons subscript
no estiguen a
pago dels re
sens demora,
puja del paper
la mateixa e
insoportables,
en retrás del
curen posarse

La raó de ser

L'essència del
forma en les entra
tant ideal com m
teòlegs consideran
tat com «creació d
els constà sempre
s'ofereix la natura
medi físic i la llen
principalment difer
psicològiques entr
uns països i altres.
de dits elements
temps a l'aparició
tats, sens que per s
extensió territorial
reïxer tal nòm.

L'història ens
grans nacions mod
mat del conjunt d'
tats més petites, c
que ara existix en
presidi a la constit
més que a afinitats
tual i a interesos
unira, a la força mil
diplomàtica d'una d
imposarse a la demé
litat predominant fo
Jula d'orige de les c